

31/3/20

חשש לנשירת סטודנטים ערבים בעקבות הקפאת שירותים ייעודיים בתקופת הקורונה

תכנית ההנגשה לחברה הערבית באה לתת מענה לצרכי הסטודנטים במטרה להגדיל את מספר הסטודנטים מהחברה הערבית, למנוע את נשירתם מן הלימודים ולטייב את הישגיהם במטרה לאפשר המשך ללימודים גבוהים. התכנית מעניקה לסטודנטים הערבים סיוע ייחודי בשיפור השפה, מיומנויות לימודיות, קורסי תגבור, תמיכה חברתית ורגשית, חונכות בלימודים, ועוד. אפקטיביות התכנית הוכחה במחקרים שונים שנערכו על ידי מכון ברוקדייל, והיא הוארכה בהתאם לחומש נוסף.

בתקופת זו של משבר הקורונה, מוסדות ההשכלה הגבוהה ממשיכים בלימוד וההוראה באופן מקוון. ראינו שהם נערכו במהירות מרשימה להמשך הקורסים וסמסטר ב' נפתח במוסדות. במקביל לכך, 75% מחברי הסגל המנהלי הוצאו לחל"ת. ביניהם נמצאים חלק מן הרכזים המקצועיים האחראים על מתן שירותים לסטודנטים ערבים, עובדי המערך המנהלי, שמונו בהוראת ות"ת תחת תוכנית החומש להנגשת ההשכלה הגבוהה לחברה הערבית.

רכזי תכנית ההגשה במוסדות הינם עובדי מנהלה מקצועיים אשר מפעילים מערך מורכב ומסועף של שירותים אשר מטרתם היא לסייע לסטודנטים הערבים להתמודד עם החסמים העומדים בפניהם ואשר מופו על ידי ועדה מיוחדת שממציאה אומצו על ידי המשרד ב-2013. [\(ראו כאן את המסמך\)](#)

רכזי תכנית ההנגשה מאוגדים תחת פורום עמיתים המובל על ידי עמותת יזמות אברהם. מתהליך מיפוי שערכנו בשבועיים האחרונים, עלו הבעיות הבאות:

1. רבים מן הרכזים שהינם בעלי תפקיד ייחודיים, על פי רוב מהחברה הערבית, הוצאו לחל"ת או עובדים בהיקפי משרד מצומצמים מאד.
2. רבים מהשירותים המיועדים לסיוע לימודי – שירותים ייחודיים שנועדו לעזור לסטודנטים ערבים עם האתגרים הספציפיים שלהם ובעיקר עם אתגרי השפה - בוטלו או הצטמצמו מאד. יש לשים דגש מיוחד עם מערך שיעורי העזר בתקופה זו.
3. רבים מהשירותים המיועדים לסיוע רגשי – שירותים ייחודיים שנועדו לעזור לסטודנטים בהתמודדות עם האתגרים הייחודיים להם בשגרה ועתה בתקופת חירום זו- התמודדות עם למידה מרחוק בשפה העברית, למידה ללא חדר למידה פרטי, מעמסה כלכלית חריגה בשל אבטלה במשפחות שחיות על גבול או מתחת קו העוני- בוטלו או הצטמצמו מאד.
4. סטודנטים רבים מהחברה הערבית נותרים ללא מענה בנושאים רבים: שכר לימוד, תשלומי מעונות, בעיות לימודיות, מסלולי מלגות, אתגרי הלמידה מרחוק ומן הבית שאינו מותאם לכך, קשיי שפה (בעיקר בקרב סטודנטים מן השנה הראשונה), מידע בשפה הערבית ועוד.
5. חמור במיוחד הוא מצבם של הסטודנטים הבדואים בדרום הזקוקים למחשבים, מודמים והתחשבות ספיציפית בגלל פערים המובנים עימם הם נכנסו להשכלה הגבוהה.

לאור כל זאת אנו מבקשים להביא לידיעת ות"ת שקיים חשש סביר שסטודנטים מן החברה הערבית ינשרו, יסיימו את שנת הלימודים באופן לא תקין, ויאלצו לוותר על לימודיהם.

לאור זאת, יש להשיב להנחות את המוסדות האקדמיים להחזיר את כל הצוות שתומך בסטודנטים מהחברה הערבית את לעבודה מלאה, וכן להחזיר לפעילות את מערך הסיוע לתלמידים מהחברה הערבית.

כתבה: יעל מעין, יו"ר הפורום של רכזי תכנית ההנגשה לחברה הערבית המוסדות, יזמות אברהם.

מייל: rael@abrahaminitiatives.org.il